

Verslag examenbespreking Duits vwo

Dinsdag 19 mei 2026, 19.00-20.00 uur

Aanwezig (in alfabetische volgorde): Laurens van der Goot (Eligant te Zutphen), Peggy Gossel (Montessori Lyceum te Rotterdam), Renée Lichtenberg-Van der Reep (Oosterlicht College te Nieuwegein), Suraj Shiamrai (Lucas Onderwijs te Naaldwijk), Jim Voorhorst (staatsexamen Amsterdam en Eindhoven, Lassus Campsus te Zwolle), Gerdien de Vries (Sint Maurits te Middelharnis)

Algemene indruk

- + aantrekkelijke teksten
- + goed aantal vragen
- enigszins oppervlakkig om aansluiting op WO te kunnen zijn
- doet niet evenredig recht aan alle profielen (5xCM, 2xEM, 1XNG, 0XNT)

Opmerkingen

Tekst 1

Een groot aantal leerlingen had fouten in de eerste twee vragen. De eerste tekst is van oudsher bedoeld om even te wennen / even zelfvertrouwen te kweken. Daarom had deze tekst wat ons betreft beter later kunnen worden aangeboden.

Vraag 17

Ook al staat er “De kern van een goed antwoord is: bewustzijn [...]” zorgt het correctiemodel voor enige discussie. Is *besef van jezelf* hetzelfde als zelfbewustzijn? Zo ja, wordt dat in de tekst wel bedoeld?

Tekst 4

Er zijn maar liefst vier open vragen bij een vrij lastige tekst over dierethiek. Over twee van die vragen zouden wij graag een reactie van u ontvangen (zie onder bij *Vragen aan het CvTE*).

Vraag 27

We vinden het sterk dat ook voor het antwoord “nee” een bewijs wordt gevraagd! Dat had bij vraag 20 ook best gemogen.

Vragen aan het CvTE

Vraag 22

Het woord “functie” associëren leerlingen in VWO6 met twee zaken:

- Duitse signaalwoorden
- het vak Nederlands, waarbij een functie een voorbeeld kan zijn

Op basis van de tweede associatie wordt de vraag opeens: *Wat is de functie van de functie van de poetsvissen-test?*

Volgens ons willen de examenmakers weten: *Waarom dient het voorbeeld van de poetsvissen-test?*

Onze vragen:

- wilden de examenmakers een nieuw type vraag introduceren?
- houdt het CvTE rekening met de complexiteit van deze vraagstelling?

Vraag 24

Probleem 1: introductie van de vraag

“Kristin Andrews suggereert om ervan uit te gaan dat álle dieren over een bewustzijn beschikken”. Nergens in de tekst staat dat zij die suggestie doet. In het Nederlands: *Kristin Andrews, een van de initiatiefnemers van de Verklaring van New York, argumenteerde begin dit jaar in een publicatie of het zinvol zou zijn om van tevoren aan alle dieren een bewustzijn toe te kennen.*

Probleem 2: de vraagstelling: “standpunt”

“Wordt er in alinea 6 een argument voor haar standpunt gegeven?” Er is echter geen standpunt. Ze argumenteert of het zinvol **zou zijn**.

Probleem 3: de vraagstelling: “argument”

In de tekst staat *Ervan uitgaande dat men dan immers onnodig lijden zou kunnen voorkomen.* “Ervan uitgaande” duidt op een standpunt (vooronderstelling / aanname), niet op een argument.

Graag vragen wij een reactie op bovenstaande problemen.

Tot slot

Wij willen u bij voorbaat hartelijk danken voor uw reactie!

Met vriendelijke groet, namens de deelnemers,

Laurens van der Goot

Voorzitter Levende Talen Duits